

LA MÚSICA MODERNA EN LA DÈCADA DELS 80

Albert Biescas

L'actualitat musical ha estat sempre marcada per molts i diversos comentaris com estils i pensaments existeixen. Albert Biescas ha estat vinculat a la música i concretament al jazz a través de les seves col.laboracions a mitjans informatius, entitats musicals i organització de concerts. I és ell qui ens aproxima, amb la seva visió particular, a aquesta història de la música moderna dels anys 80. Aquest és un article preparat l'any 1988, que llegint-lo avui ens pot portar a trobar-lo incomplet, ja que en un parell d'anys s'han desenvolupat a casa nostra diverses activitats musicals i han nascut grups musicals que no es recullen en el text. Pensem tanmateix que és un tema poc divulgat que justifica plenament la seva publicació.

El fet musical, en general, ha estat marcat al llarg de la seva història per les diferents variants interpretatives, molt lligades als canvis sociològics que la raça humana està condemnada a patir o suportar.

L'era del Barroc, del Renaixement o la Contemporània han donat el seu nom a moviments culturals i, en conseqüència, a la música creada pels compositors clàssics de l'època. A finals del segle XIX, els camps de cotó al sud dels Estats Units veien néixer els Espirituals Negres i els blues -un cant a la llibertat- en mans, o millor dit, de la boca dels esclaus negres. Més tard aquesta expressió de llibertat musicada genera noves formes lligades, com no, als canvis i progressos culturals i polítics; neix el Jazz de mans de la població de color, successora dels primers esclaus portats al Nou Continent; el *Rhythm and Blues* dona pas al naixement del Rock a mitjan dècada dels 50, ja en el nostre segle; el Folk, el moviment beatllia i el reggae són els estendards dels hippies, ex-

JOVENTUTS
MUSICALS
M A N R E S A

concerts **25e** aniversari
TERESA BORRÀS
piano
QUARTET CASAS
corda
8 de desembre de 1984, a les 7 de la tarda

MANEL CAMP
piano
15 de desembre de 1984, a les 10 del vespre

JOSEP Mª ESCRIBANO
piano
21 de desembre de 1984, a les 10 del vespre

 sala d'actes del conservatori professional
municipal de música, de manresa

cursionistes i moviments per la pau, i la Cançó a Catalunya, igual que a d'altres països, sorgeix com a expressió de llibertat d'un poble.

A mesura que arribem al segle XXI, la tecnologia, la investigació i modernització dels països avança molt ràpidament, i això fa que el moviment musical segueixi aquest mateix ritme incorporant noves tendències difícils, per altra banda, d'emmarcar en les formes clàssiques ben arrelades a través dels seus anys d'existència. El Jazz i el Rock han sevit de base i la pro-

cedència ideològica i ambiental dels seus intèrprets, els quals han configurat el resultat final d'aquestes noves tendències com el *Funky*, *Heavy*, *Rockabilly*, etc.

Aquestes diferents formes d'interpretació es fan, moltes vegades, difícils d'enquadrar. El nom genèric que s'ha donat a aquesta aglutinació d'Estils és el de Música Moderna, anem a conèixer aquest fenomen i tot el que ha comportat en la dècada dels 80 a Manresa i la seva comarca.

La investigació musicològica neix

com a ciència a la segona meitat del segle passat; Catalunya participa d'aquest moviment aportant-hi grans figures. Dins d'aquesta situació, Manresa es troba en desavantatge, en tant que ignora quasi totalment la història del que ha estat la seva música. Els historiadors l'han negligida i els músics han preferit una tasca més pràctica i no tant d'investigació.

No és que Manresa i la seva comarca no tinguin músics, grups o entitats per ser estudiades, tampoc no li manquen esdeveniments musicals de nivell internacional. Realment el que sembla haver succeït és que cadascun lluita individualment; les entitats tenen una pobra militància i les institucions treballen d'esquena al moviment musical. A finals del 82 es va portar a terme a Manresa una interessant iniciativa per tal de valorar diferents aspectes culturals de la ciutat, les JORNADES DE CULTURA van servir per constatar la manca de planificació i coordinació per tal de donar un major ressò al fet musical manresà, per intentar, a curt termini, impulsar i redreçar el panorama musical a la nostra ciutat.

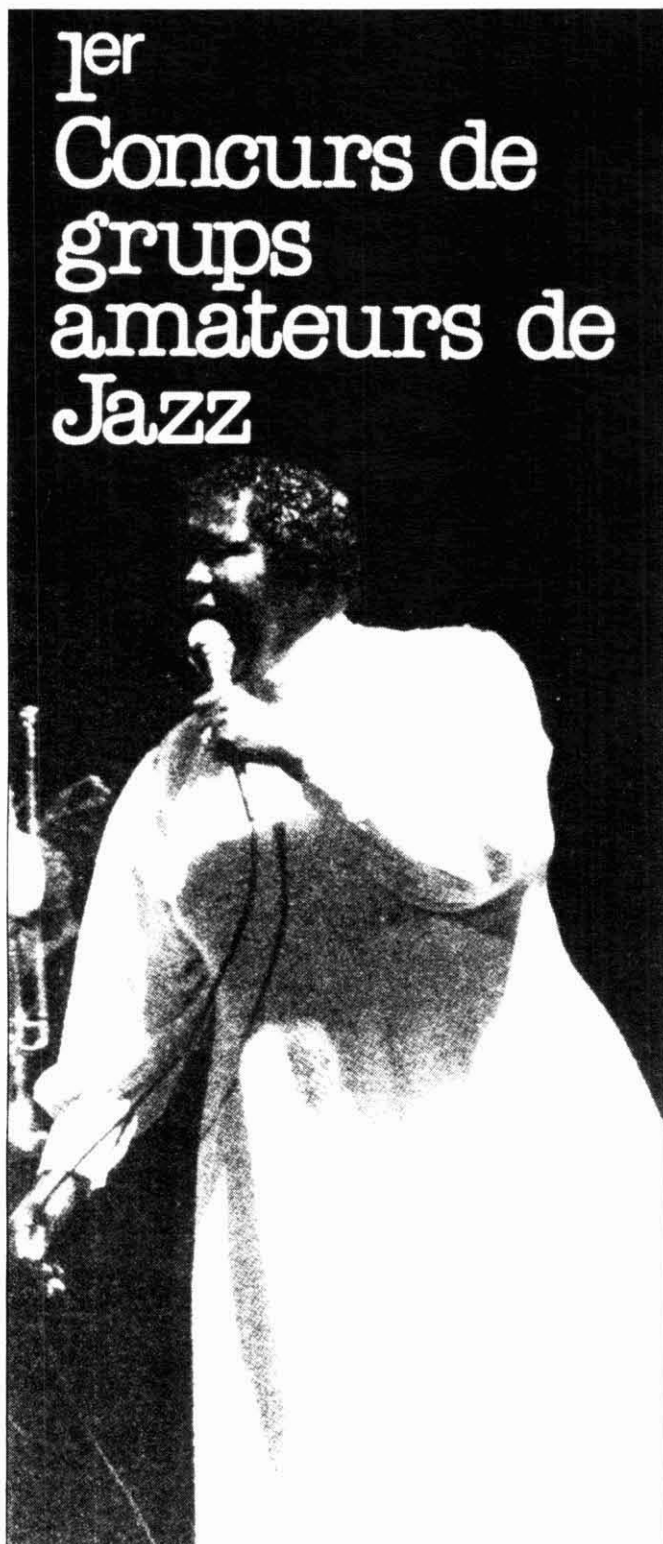
En aquests sis anys que han transcorregut han succeït moltes coses, però la pitjor és que en l'actualitat estem igual o pitjor que als inicis d'aquesta dècada.

HISTÒRIA D'UNA DÈCADA

La dècada dels 80 ha estat molt rica a nivell musical i el balanç, a manca de dos anys per finalitzar, molt positiu, tant a nivell internacional com estatal. El Jazz, el Rock i les noves tendències englobades en la Música Moderna han donat nous noms per afegir a la llarga llista de "grans mestres"; figures llegendàries com Chick Corea, Miles Davis, Sting Springsteen s'han adaptat perfectament a l'era electrònica i han continuat oferint extraordinaris productes; els grans cicles musicals han contribuït a poder participar "in situ" d'extraordinaris concerts, impensables en dècades anteriors.

L'any 81 va marcar el començament d'una revifalla musical a Manresa que per desgràcia no ha continuat com molts voldríem.

Un equip de gent interessada per l'educació musical a la nostra ciutat presentava, el mes de gener, un esbós

de projecte per tal de posar en marxa "Música a les Escoles", l'objectiu era el de cobrir l'ensenyament de música a les escoles públiques a nivell de pàrvuls i primer cycle d'EGB. El setembre del mateix any es van convocar les primeres proves per a les places de professors de música. Per altra part, les dues escoles especialitzades musicalment, Esclat i Conservatori, continuaven la seva tasca augmentant paulatinament el nombre d'inscrits.

Coincidint amb el 10è. aniversari d'una de les sales amb més solera del jazz català, JAZZ-CAVA de Terrassa, Manresa dona la benvinguda a dues noves entitats lligades espiritualment i sentimental, JAZZ-PROMOCIÓ i EL SIELU.

JAZZ-PROMOCIÓ neix a conseqüència de les inquietuds d'un grup de gent interessada en portar al Bages les figures de l'art negre i d'oferir als músics manresans l'oportunitat de col.laborar en aquest nou marc musical. Els primers actes en què apareix el nom de l'entitat són les NITS DE JAZZ celebrades al, llavors, CAVORCA - avui GRIS-, Àngel Bastardes, Pep Gorgas, Enric Serra i un servidor eren els encarregats d'oferir audicions de grans "jazzmen" com OSCAR PETERSON, HERBIE HANCOCK, TETE MONTOLIU, etc.

Poc abans de ser inaugurat EL SIELU amb l'actuació de MANEL CAMP, l'Auditori de Sant Francesc oferiria el primer concert en directe sota l'organització de la primera entitat jazzística manresana, el català LUCKY GURI i el seu Quartet van ser els elegits. Els dos darrers mesos del 81 Jazz-Promoció i el Sielu ja comptabilitzaven en el seu haver tres concerts dobles de nivell internacional: TETE MONTOLIU, RED RICHARDS-MICHAEL SILVA i LOU BENNET amb BOBBY STERN i ALDO CAVIGLIA.

L'any 82 continua la creixent pujada del nivell musical a Manresa i, en conseqüència al Bages, JAZZ-PROMOCIÓ i EL SIELU, agermanats, augmenten la quantitat i qualitat concertística i en els quatre primers mesos de l'any, Manresa s'ha convertit en un pas quasi obligat de les grans figures jazzístiques que visiten el nostre país.

Dues veus femenines de color, nascudes a Cleveland (Ohio), immerses en el món del cant coral i espirituals negres, són la primera actuació

28 de Juny de 1982
A les 9 del vespre

TEATRE CONSERVATORI

1ª Mostra i Col.loqui de Compositors

Manel Camp
Josep Puig
David Puig
Riquelme
Albert Serra

Cooperació

Ràdio Catalunya
Fm 92.5

internacional de l'any. LIZ McCOMB i CLEMENTINE JONES van demostrar que el "blues" i "gospel" tenia poder de convocatòria a les nostres comarques. Al mes de febrer, i coincidint amb les festes de la Llum, era un bateria de talla internacional, OLIVER JACKSON, el qual estava present a la sala manresana Sielu de la mà de JAZZ-PROMOCIÓ.

Del centenar d'actuacions que es van celebrar al SIELU i dels tres anys i escaig que JAZZ-PROMOCIÓ va contribuir a fer créixer el nivell musical al Bages, podria dir que la presència d'un dels millors saxos-tenor del món, EDDIE "LOCKJAW" DAVIS, acompanyat del millor pianista de casa nostra i considerat entre els millors del món, TETE MONTOLIU, va ser l'esdeveniment més important succeït a Manresa en molts anys.

Un home, EDDIE "LOCKJAW" DAVIS, que va formar part, el 52, de la gran Orquestra de COUNT BASIE i que ha participat i col.laborat amb la flor i nata del jazz mundial, va posar molt alt el llistó de participació internacional al Bages l'abril del 82, un llistó molt difícil de superar.

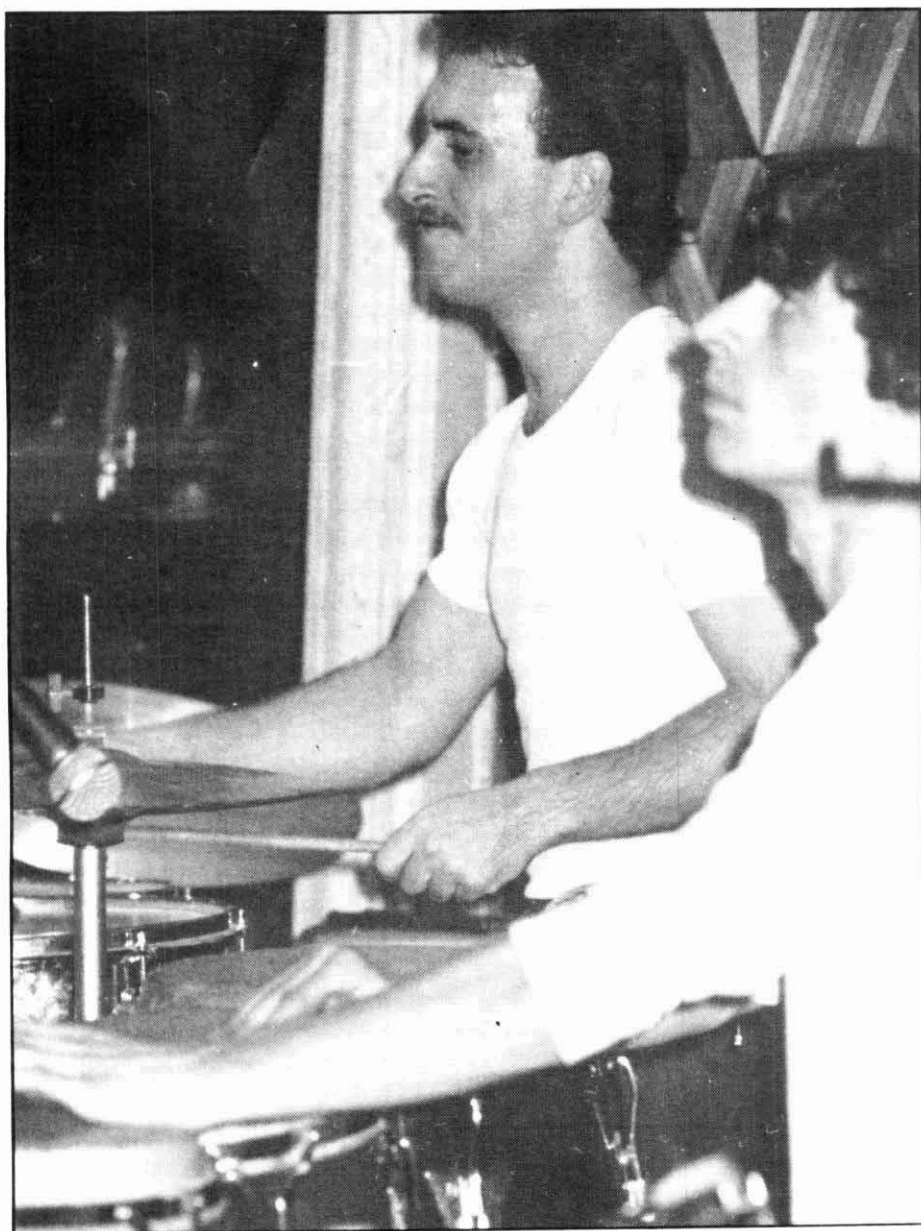
L'oferta jazzística de JAZZ-PROMOCIÓ i EL Sielu va continuar tot l'any amb grups com LA LOCOMOTORA

NEGRA, el saxo català RICARD RODA amb MANEL CAMP TRIO, el grup de jazz-rock català PEGASUS, CARLES CASES TRIO, TETE MONTOLIU TRIO, el popular guitarra brasiler JAYME MARQUÉS i la sorprenent actuació d'un jazzman manresà, professor de Tete Montoliu i que als anys 50 va ser habitual dels històrics HOT CLUB i JAMBOREE de Barcelona, DAMIÀ COTS.

1982:

L'ESPERANÇA MUSICAL

Aquesta consolidació de JAZZ-PROMOCIÓ i EL SIELU al 82 va donar pas a la creació de nous grups manresans. La "Setmana d'animació cultural", celebrada a Manresa, dona a conèixer una nova formació, MANEL CAMP TRIO, formada pel propi Manel Camp, el seu germà Jordi Camp i el sallentí Lluís Ribalta; era el començament d'un grup estable i amb un nivell musical envejable. En CARLES CASES seguia els passos del seu company i amic Manel i creava el seu propi trio amb la col.laboració de Paco Rodríguez i Lluís Ribalta, el trio va començar el seu recorregut amb un marcat aire Coreà, incloent de mica en

mica una personalitat i creació pròpia, hores d'ara aquest resultat ha estat BLAUMARÍ, amb un repertori propi i amb una línia molt més actual. PEGASUS va ser un altre dels grups que van sorgir a la llum pública aquest any, quatre dels més brillants i populars músics catalans formaven un dels grups considerat com el millor de l'estat espanyol de jazz-rock, Josep Mas "Kitflus", Max Suñer, Rafael Escoté i Santi Arisa eren els components, i el seu primer "llarga durada" NUEVOS ENCUENTROS, editat aquest mateix any, la seva carta de presentació.

El 1982 no tan sols va ser un any de consolidació del jazz a Manresa, altres estils com el Rock i el Heavy sorgien a les nostres comarques. Grups com K-MELOT, JOKER, COLAPSO i d'altres, van donar esperances als joves amb un ideal comú i l'oportunitat que d'altres grups seguissin els seus passos. MERCADO NEGRO, SIMULACRO PERFECTO, OTRAS VOCES, RAYON VERT i molts d'altres han contribuït a què el moviment rocker de la comarca

no es quedés estancat, valorar la positivitat d'aquest moviment ja és feina dels experts en aquest terreny que, reconec, no és el meu.

Cal destacar, encara que necessitaria molt més espai, la gran labor d'entitats culturals com TABOLA o LLUNA CONCERTS i d'ESCLAT, per la seva tasca musical i la seva contribució a què la nostra comarca fos, en aquests inicis de dècada, coneguda fora de la seva demarcació per la seva capacitat organitzativa en aspectes culturals i més concretament musicals.

L'oferta jazzística ocorreguda el 82 s'amplia el 83 i s'obre a d'altres camps com el rock i els cantautors. TABOLA comença l'any portant a Manresa una de les poques Big-Bands existents al país, LA LOCOMOTORA NEGRA; JAZZ-PROMOCIÓ continua la seva programació jazzística amb els portuguesos RAO KYAO i ZE EDUARDO, el iugoslau ZLATKO KAUCIC i el grup brasiler BRAZUCA. EL SIELU, demarcant-se de JAZZ-PROMOCIÓ per

tal de fer servir la seva pròpia autonomia, organitza dos concerts de rock, d'oposats resultats: el grup belga COS, que ja havia actuat a Manresa l'any 79 i el grup anglès THE MURPHY PATROL, un grup a tenir en compte en l'apartat de les anècdotes. PAU RIBA i TOTI SOLER van ser l'aportació d'altres estils diferents al jazz, que va fer el Sielu en aquest any; Toti, amb l'acompanyament de Pedro González, va posar l'accent mediterrà amb reminiscències flamenques, morunes i catalanes. Pau Riba va oferir la seva particular visió de rock català.

Al mes de maig d'aquest any es creava una nova iniciativa a Manresa que, malauradament, no tindria continuïtat en els anys següents, era el FESTIVAL DE PRIMAVERA ROCK celebrat als Carlins amb la participació de grups de casa nostra i amb la col.laboració de músics de fora, GRACIELA YUSTE, JUNKEL, LA BANDA SONADA i MARTÍ BRUNET van ser entre d'altres, els que van participar en aquest nou intent d'aportar quelcom més a la història musical del Bages.

La resta de l'any continuava oferint els tradicionals concerts jazzístics de JAZZ-PROMOCIÓ i els darrers d'aquesta entitat. L'ajuntament manresà s'afegia amb el concert del grup NIGHT IN TUSSINIA format per ARNAU BOIX, CELESTÍ VALL, JOAN FERRER, MARIO ROSSI i TONI SANTANACH, coincidint amb els actes de la Festa Major. El pub Sanrós de Súrria, l'Aixeta de Solsona, Avinyó i Artés ofereixen al seu públic concerts amb assiduïtat i El Sielu, un cop quedat sol després de la desaparició de JAZZ-PROMOCIÓ, organitza el seu segon aniversari amb una àmplia i diversa programació: LLUÍS VIDAL TRIO, LLUÍS ROVIRA QUINTET, EL BARRIO, TRIO SAXIA, BARCELONA BOULEVARD i les SIS HORES DE JAZZ amb la participació de músics de la comarca.

El fet més important, però, d'aquest 1982 va ser la mort de DAMIÀ COTS, un músic i jazzman manresà que havia actuat a El Sielu el novembre del 82 després de no haver-ho fet a Catalunya des dels anys 50.

Damià Cots va tenir la seva època dels anys 50 actuant regularment als Jambores i Hot Club de Barcelona, dos locals típicament jazzístics de l'època. Damià Cots va tenir com alumne més destacat un dels millors pianistes de jazz de l'actualitat, TETE MONTO-

LIU; va morir a Holanda, on feia uns 20 anys que residia, després d'haver deixat una mica de costat el jazz per dedicar-se a la música clàssica. Darre-rament, i com ell mateix em va comen- tar, havia estat molt de temps sense tocar el piano com a conseqüència d'un accident, i va ser precisament a El Sielu el 82 on, primer en una Jam- session acompanyat per Lluís Ribalta i Jaume Badrenes i posteriorment amb Xavier Ortiz i Adrià Font, va tornar a tocar aquest instrument que havia for- mat part de la seva vida musical.

NOVES INICIATIVES

Després de la desaparició de JAZZ- PROMOCIÓ, dels intents de Tabola per continuar oferint actes per al jovent i de la lluita constant de grups tant de jazz com de rock per donar a conèixer les seves inquietuds, semblava que el panorama musical desapareixeria molt aviat. Però no va ser així, i el 1984 va ser un any de noves iniciatives la continuïtat d'aquestes és un tema que tractaré més endavant.

Ràdio Catalunya, una nova emis- sora manresana, entra dins el panora- ma musical oferint noves possibilitats als músics, organitzant concerts com PEGASUS, el 1r. Concurs de Rock de la Catalunya Interior i la 1a. Mostra i Col.loqui de Compositors amb la pre- sència de Martí Brunet, Manel Camp, Josep Padró, David Padrós, Miquel Roger, Albert Sardà, Liliana Maffiotte, Josep M. Mangado, Santi Riera i Jo- sep M. Vilà.

Joventuts Musicals, amb un canvi de direcció, organitza la 1a. Mostra de Jazz al Passeig amb les actuacions de la Vella Dixieland Band, Carles Cases Quartet i la Jai-Jazz Band i a finals de l'any celebra el seu 25è. aniversari amb tres concerts: Teresa Borràs i el Quartet Cases, Manel Camp i Josep M. Escribano.

El mes d'agost d'aquest mateix any, Martí Brunet posa fil a l'agulla del 1r. Festival de Música Cibernètica i Natu- ra a Josa del Cadí. Un acte que ell mateix defineix com "... reconciliació entre la música i l'art en general com a creació, la cibernètica com a ciència de l'home i suport tecnològic i la natura com a marc de sons i vibració". Aquest festival és un dels pocs esdeveniments que encara continua en l'actualitat.

El Sielu, seguint els passos de

CADÍ-84

Josa de Cadí

24 d'agost de 1984

A partir de les vuit del vespre

Festival de:

MÚSICA

CIBERNÈTICA

NATURA

JAZZ-PROMOCIÓ, baixava especta- cularmenten la seva programació i en contrapartida es reconeixia públicam- ent i per primer cop la labor d'un músic. MANEL CAMP era el Premi Bages de Cultura 1984.

L'any havia estat ric en iniciatives, però poques d'aquestes tindrien la continuïtat esperada.

I va ser el 85 quan ja es va comen- çar a veure el resultat final de la histò- ria musical dels 80, i això que encara mancaven 5 anys. Tabola va deixar d'existir, la 2a. Mostra de Compositors no va arribar, el Sielu va deixar d'oferir concerts en directe, i el rock va perdre el seu Concurs i tan sols quedava l'esforç de persones aïllades que es resistien a que Manresa i el Bages perdessin el seu caliu musical.

Del 85 al 88 es podrien comptar amb els dits de les mans els actes organitzats en el terreny musical. Les Mostres de Jazz al Passeig van conti- nuar el 86 i el 87, però perdent la seva filosofia inicial; el 1r. Festival de Jazz de Manresa, portat a terme el 85 va ser avortat l'any següent, i els concerts de jazz i de rock han estat esporàdics.

Tan sols cal destacar la labor de persones particulars i grups que han

lluitat pel seu compte, d'aquesta forma ha estat possible la continuïtat de Josa del Cadí, l'enregistrament de discos per part de grups com Manel Camp Trio, Blaumarí, Mercado Negro, K- Melot, Rayon Vert, etc. i la sortida d'un col.lectiu com Bloc que contribueix a què encara tinguem esperances de que la història musical a les nostres co- marques no acabi com el "rosari de l'aurora".

Esperem i desitgem que en aquest dos anys que manquen per finalitzar la dècada, entitats, grups, institucions i públic facin un darrer esforç, perquè la història musical del Bages no quedi així.

ALBERT BIESCAS

**Especialista en temes
musicals**
